

Barnverksamhet i föreningen

SÖU 2021

Förord

Svenska Österbottens Ungdomsförbund (SÖU) är en centralorganisation för drygt 120 medlemsföreningar med kultur- och ungdomsverksamhet på svenska i Österbotten. Ungefär hälften av förbundets medlemsföreningar har någon form av barnverksamhet. Många av dem har svårt att hitta ledare för sin barn- och ungdomsverksamhet och ofta känner sig ledarna osäkra på hur de ska leda verksamheten tryggt.

Därför genomförde SÖU projektet Kompetenshöjning inom barnverksamhet år 2020–2021 i samarbete med SFV-bildning och Folkhälsan i Österbotten. Målet var att utbilda ledare för barnverksamhet och utveckla verksamheten i föreningarna med fokus på både ledarnas och barnens trygghet samt innehållet i verksamheten. Det ettåriga projektet finansierades av Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland.

Under projekttiden ordnades både digitala och fysiska kurser för att utveckla barnverksamheten i föreningarna och i denna handbok presenteras tips och råd från tre av föreläsningarna. Handboken fungerar som en introduktion till hur man börjar med barnverksamhet i föreningen och vad det är viktigt att tänka på då man ordnar verksamhet för barn och unga. Materialet är indelat i tre teman: hur man kommer igång med verksamheten, gruppdynamik och hur man skapar verksamhet med barn, i det här fallet teater.

Kom igång med barnverksamhet

– en föreläsning med Yvonne Nyberg, koordinator för barn- och ungdomsverksamhet vid Folkhälsan i Österbotten.

Innan starten

När man börjar med barnverksamhet i en förening är planeringen viktig. Oavsett om man förvaltar en färdig idé eller behöver brainstorma lite, så är det bra att utgå från följande frågor när man planerar verksamheten:

- **Varför** – finns det ett behov av barnverksamhet eller vill vi skapa ett behov? Vad är syftet med verksamheten?
- **Vad** – är det ett engångstillfälle eller regelbundet återkommande verksamhet? Är det gruppverksamhet, klubb, evenemang eller läger?
- **Var** – inne, ute, i lokalen, vid skolan?
- **Vem** – hur definierar vi målgruppen? Genom ålder, kön, årskurs eller något annat?
- **När** – tid på dygnet, tid på året, hur ofta, hur länge?
- **Hur** – vilket upplägg, vilka kostnader?

Ett tips är att utgå från barnen och involvera dem redan vid planeringsskedet för att säkerställa att det finns intresse för verksamheten. Vad vill barnen göra? Föreningen kan sedan förvalta och förädla idéerna.

Säkerhet

Det är viktigt att tänka på säkerheten då man ordnar barnverksamhet. När man minst anar det kan olyckan vara framme och då är det bra att ha någon form av förberedelse så att man vet hur man ska agera. Följande säkerhetsfrågor är bra att tänka på:

- **Hur många ledare och vilken kompetens behövs?** Ha gärna minst två ledare även för små grupper eftersom ett delat ledarskap ger trygghet och flera förebilder för barnen. Ledarna har dessutom stöd av varandra, samtidigt som det ger fler ögon och händer.

- **Är lokalen lämplig, behöver den begränsas?** Vilka utrymmen används? Finns det farliga utrymmen som inte får användas?
- **Var finns räddningsplanen** för lokalen och känner den ansvariga ledaren till den? Vem är huvudansvarig för säkerheten?
- **Kan någon ledare första hjälpen?** Var finns första hjälpen-utrustningen och hur handlar man vid en olycka? Vad är ledarens och föreningens ansvar och känner alla till ansvarsgången?
- **Vad händer före och efter verksamheten?** Vilken tid är ledaren på plats och är barnen där utan ledare före eller efter verksamheten?
- **Hur hanteras personuppgifter?** Vilka kontaktuppgifter behövs och vem har tillgång till dem? Får man lov att fotografera barnen? Och hur hanteras tystnadsplikten?
- **Behövs försäkringar** för verksamheten?

Ekonomi

Vad kostar verksamheten och hur ska den finansieras? Fundera på:

- **Ledarnas lön** kan variera beroende på ålder, kompetens och verksamhet, men oavsett borde ledaren alltid få lön eftersom det ger vikt och tyngd åt arbetet. En klubb som hålls en gång i veckan kan till exempel ge ett arvode på 50 euro/gång, inklusive planering.
- **Verksamhetsbidrag.** Är det föreningen själv som står för kostnaderna eller behöver man ansöka om extern finansiering för verksamheten? Kom ihåg kostnader för ledare, material, mellanmål m.m. Definieras kostnaden som en klumpsumma eller enligt antal deltagare?
- **Deltagaravgift** kan vara exkluderande, men gör också att färre hoppar av och att de som kommer på verksamheten verkligen vill delta. Det är ofta också lättare att få in kontaktuppgifter ifall man ska anmäla sig på förhand.
- **Redovisning.** Hur förvarar man eventuella kontanter, skriver kvitton för betalda avgifter och redovisar bidrag?

Tydliga instruktioner gör det lättare för alla, ju mer transparent systemet är desto smidigare fungerar det.

Arrangörens och ledarens roll och ansvar

När en förening arrangerar barnverksamhet är det föreningen eller styrelsen som bär det yttersta ansvaret, inte ledarna. Föreningen ansvarar också för att handleda ledarna. I övrigt kan föreningen tillsammans med ledarna komma överens om arbetsfördelningen. Det är ändå bra att tänka på delaktigheten genom att i ett så tidigt skede som möjligt ta med ledarna i planeringen av verksamheten. Det ger både tyngd och status åt uppdraget samt erfarenhet kring hela processen. Fundera på vem som tar ansvar för följande saker:

- **Planera** och paketera verksamheten.
- **Presentera** verksamhetsidén för styrelsen, en eventuell finansör vid bidragsansökan och till målgruppen genom marknadsföring.
- **Leda verksamheten** – ge om möjligt uppdraget till fler än en ledare.
- **Följa upp** och utvärdera verksamheten.

Oavsett hur arbetsfördelning ser ut är det viktigt med en tydlig arbetsbild. Vad förväntas av ledaren och vilka arbetsuppgifter ingår? Hur gör man med nycklar och kontanter? Vem öppnar, stänger och släcker? Klara och tydliga arbetsuppgifter ger trygghet och det blir lättare att ge feedback på arbetet.

Värdegrund

Tänk också på föreningens värdegrund vid planeringen av verksamheten. Vad är viktigt för er och vad vill ni att omgivningen ska säga om er? Vilka handlingar visar detta? Ta hjälp av till exempel folkhälsans dialogduk för att precisera värdegrunden i föreningen.

Gruppdynamik

– en föreläsning med Anna Backlund, skolkurator och f.d. universitetslärare i psykologi för lärare inom småbarnspedagogik vid Åbo Akademi.

Gruppdynamik eller gruppprocesser är det som uppstår då två eller flera personer kommer tillsammans i en grupp. Det beskriver hur individerna betar sig i en grupp för att gemensamt lösa ett problem, fatta ett beslut eller andra resultat som kräver interaktioner mellan gruppens medlemmar.

Vad är en grupp?

En grupp skiljer sig från en samling människor genom att deltagarna:

1. **Uppfattar sig själva som grupp.** Det är viktigt att man känner att man hör till gruppen. Ibland behöver man som ledare jobba målmedvetet och inriktat för att deltagarna ska uppleva sig som en grupp. Detta är speciellt viktigt om det finns subgrupper som känner varandra från tidigare eller om det kommer en ny deltagare till en gammal grupp. Fokusera då på huvudgruppen och hur man gör så att alla känner sig delaktiga av den.
2. **Psykologiskt är medvetna om varandra.** Deltagarna är både medvetna om den egna delaktigheten och upplever och ser andra i gruppen. De märker om någon är borta och personen saknas då i gruppen. Om någon har en dålig dag så lägger man också märke till det. Med barngrupper kan man öva på att fysiskt öppna upp och bjuda in deltagare genom att till exempel bilda en ring och ge plats då nya deltagare kommer in. Detta hjälper bland annat vid förseningar och gör så att gruppen inte blir sluten.
3. **Ömsesidigt påverkar varandra.** Det är bra med en tydlig ledare för gruppen, men kom ihåg att lyssna och ge alla gruppmedlemmar utrymme att prata. Det är viktigt att det inte alltid är samma person som tar plats, utan alla kan ömsesidigt ge och ta utrymme, lyssna och få taltur. För att öva detta kan medlemmarna i tur och ordning få göra något till exempel uppträda eller berätta något för gruppen.
4. **Upplever sig ha gemensamma mål.** Försök hitta ett gemensamt mål för gruppen till exempel en tävling, uppvisning, resa eller övernattnig. Klargör målet med gruppen och uttala det tydligt så att alla vet vad målet är med verksamheten. Det är viktigt att det inte handlar om individuella prestationer, det ska vara något man gör tillsammans för

att man som grupp ska utvecklas. Men man kan också ha individuella mål i gruppen, till exempel att alla ska lära sig något som man inte kan. Då vet alla i gruppen att det gemensamma målet är att alla ska lära sig något nytt och alla deltagare har hela gruppen som hejar på och backar upp dem.

Exempel: Förhållandet mellan en samling okända människor i en hiss kan plötsligt ändra om hissen stannar mellan två våningar. Då blir människorna medvetna om varandra på ett nytt sätt och börjar kanske uppfatta sig som en grupp med ett gemensamt problem och mål.

Faser i grupputvecklingen

Vad är en bra grupp och hur det känns att vara med i den? En grupp fungerar bra då alla får känna sig delaktiga och prestera maximalt. Men en bra och fungerande grupp kräver arbete. Ofta följer grupper samma utvecklingsmönster oberoende av antal deltagare, deras ålder, bakgrund och hur länge gruppen är samlad. Som ledare är det bra att känna till de olika faserna och konflikterna som hör till grupputvecklingen. Det kan ge trygghet och göra det enklare att leda gruppen vidare i utvecklingen.

- **Orienteringsfasen** präglas av att barn ofta är ivriga, pigga, glada och öppna, medan tonåringar brukar vara mer tillbakadragna och avvaktande. Fasen präglas av en viss osäkerhet: har jag kommit rätt, får jag vara här, är jag tillräckligt bra, kan jag bidra med något, har jag rätt kläder, är det här något för mig? Ju äldre man blir desto bättre döljer man osäkerheten, ofta tänker man att andra ser väldigt lugna och säkra ut. Eftersom fasen karaktäriseras av iver och osäkerhet behöver man som ledare vara lugn och ha klara och tydliga spelregler och upplägg.
- **Konfliktfasen** präglas av ökad självständighet och självkänsla i och med ökad trygghet. Men då uppstår också spänningar: man börjar irritera sig på personer som alltid tar plats, man framhäver egna mål och krav mera, man tackar inte bara längre och tar emot, utan istället blir man irriterad på andra och systemet. Deltagarna pratar här ofta mer än de lyssnar. Det är viktigt för att man ska kunna lösa konflikter och få situationen att utvecklas. Om deltagarna är tysta är risken stor att de går hem missnöjda och inte kommer tillbaka.
- **Närmandefasen** kännetecknas av mera samarbete, men samtidigt en viss försiktighet. Deltagarna lyssnar ibland för mycket så att de nästan ber om ursäkt när de säger något. De är så rädda att de ska såra någon att ingen vill ta plats och riskera att trampa någon på tårna.

- **Samarbetsfasen** kännetecknas av att alla känner till både sina egna och andras styrkor och önsknings. Det här är idealläget där alla mår bra och respekterar varandra, alla är medvetna om varandra och kan göra sitt bästa. Man kan peppa varandra och det är inte bort från en själv om man ger beröm, utan man vet att alla får en plats i solen.
- **Separationsfasen.** Alla grupper avslutas någon gång och deltagare har olika behov av avslut. En del tycker att det är besvärligt och vill ha tydliga ritualer, medan andra tycker att det bara känns skönt. Oavsett hur och när gruppen avslutas är det viktigt att alla är medvetna om när tillfället slutar eller att det är sista gången man träffas för terminen. På samma sätt är det viktigt att från nästa gång eller termin börja från början med gruppen, speciellt om det finns nya deltagare, för att alla ska känna sig delaktiga.

Exempel: Ett lag som spelar volleyboll. I orienteringsfasen finns det inget system för spelet, alla är ivriga och springer runt. I konfliktfasen är deltagarna individualister och alla vill ta bollen när den kommer, vilket leder till konflikter. I närmandefasen ropar man "jag tar den" då bollen kommer, men sedan blir man osäker och undrar man om någon annan kanske ville ta den. I samarbetsfasen fungera sedan spelet optimalt och alla bidrar till laget. Under separationsfasen avslutas träningen eller säsongen och laget splittras.

Varför fungerar vi som vi gör?

- **Personliga aspekter.** Tidigare erfarenheter av bra och dåliga grupper påverkar hur vi förhåller oss i den nya gruppen. Den egna självkänslan, om man känner sig trygg eller osäker och vilka roller man har i syskonskaran och bland sina vänner har betydelse. Därför kan det vara bra att testa att gå ensam utan sitt vanliga kompisgäng på fritidsaktiviteter för att komma bort från sin vanliga roll. Vad man upplevt tidigare under dagen påverkar också ens beteende om man till exempel är hungrig, trött, ledsen eller arg, har problem hemma eller i skolan.
- **Förväntningar.** Både egna och andras förväntningar påverkar hur vi beter oss i gruppen. Varför kommer deltagarna dit, är det av eget intresse eller föräldrarnas? Hobbyverksamhet ska vara roligt och lustfyllt, även om det ibland kan vara motigt och tungt. Då kan man som ledare behöva pusha och locka lite för att deltagarna ska komma över de negativa känslorna.

- **NEPSY-problematik.** Neuropsykiatriska problem, som ADHD och ADD påverkar hur vi fungerar i grupp. Barn gör överlag rätt om de kan, men ibland har de redan neurologiskt en sådan problematik som gör det svårt att göra rätt. I skolan har man ofta stöd av assistenter och olika modeller för att barnen ska kunna göra rätt. Men under fritidsverksamhet lämnas de ofta ensamma utan extra hjälp och då är det bra att diskutera saken med föräldrarna.

Skapa trygghet i gruppen

Trygghet är viktigt för alla grupper, men speciellt yngre barn borde ha de mest erfarna och trygga ledarna. Även om en ung ledare kan vara erfaren och duktig så ger en extra vuxen ökad trygghet för gruppen. Nedan finns fler tips som ökar tryggheten för både barnen, föräldrarna och ledarna.

- **Försök få alla att känna sig välkomna och trivas** genom att ta ögonkontakt, säga hej och använda deltagarnas namn. Det är viktigt att alla känner sig sedda och inkluderade. Inkludera nya i gruppen genom att till exempel låta alla berätta något de ha gjort eller tycker om. Använd namnlekar för att lära känna varandra.
- **Information och kommunikation är A och O** för en bra gruppdynamik. Kommunikationen kan liknas vid blodomloppet i kroppen som avlägsnar slaggprodukter och tillför syre. Då vi kommunicerar får vi bort oklarheter, löser konflikter och tillför ny näring i form av information. Kom ihåg att också informera föräldrarna. Informerade trygga föräldrar ger ofta trygga barn.
- **Inskolning.** Med små barn är det bra att hålla första tillfället tillsammans med föräldrarna, men om barnet inte klarar av att delta utan dem efter några gånger är det inte tillräckligt moget. Barn betar sig annorlunda med föräldrar och det ändrar på gruppdynamiken. De tenderar att söka tröst eller bekräftelse av sina föräldrar och det tar bort möjligheten för barnet att få samhörighet i gruppen.
- **Klar och tydlig ledare.** Var en bestämd men vänlig ledare med klara ramar. Du skapar trygghet genom att ta rollen som ledare. Om det inte finns ett klart ledarskap och målen är oklara börjar gruppen känna sig otrygg och det bildas lätt subgrupper som ifrågasätter saker och försöker bestämma och styra gruppen. Låt inte barn ta över och försöka leda gruppen. Med ungdomar kan man tillsammans göra upp gemensamma spelregler för gruppen.

Dysfunktionella grupper

De flesta har någon gång varit i en grupp som inte fungerat. Men det är först när vi blir medvetna om problemen som vi kan förändra dem. Nedan följer några exempel på dysfunktionella grupper.

I **byråkrat gruppen** är bandet mellan medlemmarna svagt och gruppen har ett starkt behov av bekräftelse från överordnade. Den följer ofta slaviskt regler men saknar glädje att arbeta tillsammans. Arbets sättet blir lätt mekaniskt och man gör saker för att man måste, istället för att man trivs. Ofta leds den av en auktoritär ledare som inte lyssnar på andras åsikter.

Den **symbiotiska gruppen** är utåt sett en lycklig grupp som trivs och har det bra tillsammans, men egentligen är det så att de håller sina vänner nära och fiender närmre. Det är en sluten grupp som det är svårt att komma in i och där deltagarna lever på varandra. Individuer får inte höras och det är vanligt med subgrupper. Ibland är enda lösningen att splittra gruppen.

En **anti grupp** kan ha ett bra förhållande men är alltid emot någon i gruppen eller utanför den, vilket kan leda till mobbning. Konflikter och att vara emot något kan ge styrka, men det blir skadligt om motstånd är det enda som ger näring. Detta är vanligt i tävlingsgrupper. Försök då vända önskan om att motståndet ska misslyckas till att man själv ska lyckas.

En **splittrad grupp** är egentligen ingen grupp utan består av enskilda individer som har gruppen som bollplank för egna utspel. Kanske hör man till en grupp som man inte tror på eller inte bidrar till.

Skapa teater med barn – från idé till färdig föreställning

– en föreläsning med Alexandra Mangs, konstnärlig ledare för Unga Scenkompaniet.

Grundidén då man skapar något med ett barn- eller ungdomsperspektiv är att så långt som möjligt utgå från deras egna erfarenheter, tankar och vardag för att berätta deras berättelser och sådant som är intressant för dem. Metoden som presenteras nedan kan användas då man inte har något färdigt material eller berättelse som man arbetar med. Tillsammans med barnen kommer man fram till vad man ska berätta. Metoden går också att använda på ett färdigt material för att få in barns tankar och åsikter, eller för att skapa annan verksamhet än teater.

Syfte och mål

- stärka gruppdynamiken och utveckla samarbetsförmågan
- utveckla sociala och konstnärliga färdigheter
- stärka självkänslan och initiativförmågan
- ge barnen känslan att de kan påverka samhället och att deras åsikter och tankar är viktiga
- skapa igenkänning och bekräfta barnens upplevelser

Målet är mer än bara ett resultat, vägen dit är minst lika viktig. För att skildra barn och ungdomars vardag och verklighet, tankar och åsikter och föra deras talan krävs ett genuint intresse för barnen och vad de har att säga hos både arrangören och ledarna. Viktigast i processen är att man lyssnar och faktiskt möter barnen i rummet. Det bör också finnas en förståelse för hur mycket tid detta arbetssätt tar. Det är ett helt annat sätt att jobba än om man har ett färdigt manus eller berättelse att utgå ifrån.

De första träffarna

- **Lär känna varandra.**
- **Börja och avsluta med en ritual** för att skapa rutin och tillit, till exempel en namnövning. Det är viktigt för att alla barn ska känna att de har blivit sedda, och att de också har sett varandra.

- **Tänk på från vad barnen kommer till träffen.** Vad har hänt under dagen, har de en dålig dag, är de mobbade, har de ätit, har de svårt hemma eller i skolan?
- **Lek** något roligt så att alla får släppa loss och känna att man är bekväm i rummet och tillsammans med varandra.
- **Använd övningar för att stärka konstnärliga färdigheter och gruppdynamik.**
- **Skapa en trygg miljö** där deltagarna vågar dela med sig av sina erfarenheter och tankar. Om barnen inte känner sig trygga säger de ofta bara vad de tror att vuxna vill höra eller vad de tror är det rätta svaret.
- **Presentera hur ni ska arbeta fram materialet.** Förklara varför ni gör på ett visst sätt och att ni inte direkt ska upp på scenen, annars finns det risk att många slutar. Låt barnen få känna sig som experter på sitt eget liv och sina egna tankar.

Efterforskningsfas

Efterforskningen hör till de viktigaste delarna för att skapa teater med barnperspektiv. Sätt dig grundligt in i både temat och målgruppen.

- **Hitta ett tema.** Ledaren eller föreningen kan själv bestämma temat eller så kommer man överens om det tillsammans med barnen. Kom ihåg att barn också vill tänka till om saker som inte handlar om dem och ge dem möjlighet till det. Till en början kan temat vara bredare för att sedan komprimeras till ett undertema.
- **Välj frågeställningar för temat.** Utgå från några frågor kring temat som ni försöker besvara under processen. Ni måste inte få svar på frågorna, men det är dit ni strävar. Välj gärna frågor med motpolar, undersök till exempel fördelar och nackdelar, så att ni inte har bestämt på förhand åt vilket håll ni lutar. Återkom till frågorna under processen för att undvika villovägar.

Exempel: Om temat är rymden kan frågeställningar vara: Vilka är fördelarna och nackdelarna med att bo på Mars? Vad skulle man ta med sig från jorden? Finns det något man skulle lämna kvar eller förändra?

- **Välj övningar för att arbeta med frågorna.** Då man har valt tema och frågeställningar är det lättare att välja övningar för att jobba med dem.

Var öppen för förändringar i processen. Ett tema som till exempel gränser kan utvecklas till hur det är att växa upp på landsbygden. Var flexibel och lyhörd för vad som händer i rummet, vissa övningar fungerar för en viss grupp medan andra inte gör det.

Övningar för efterforskning

För att hitta, undersöka och utveckla ett tema och frågeställningar tillsammans med barnen kan man använda sig av många olika övningar. Ett tips är att filma eller spela in vad barnen säger under övningarna för att inte missa något, förutsatt att man får lov av föräldrarna.

- **Associationsövningar** kan användas för att hitta ett tema, saker som intresserar barnen eller vad de tycker att är viktiga inom ett tema. Till exempel kan ett barn i taget få säga ett ord om ett tema då man håller en sten i handen, sedan skickas stenen vidare till nästa barn som får säga ett nytt ord. Det ger ofta många tankar och idéer.
- **Diskussionsövningar** i både små och större grupper kan med fördel användas med utgångspunkt i andra övningar. Då diskuterar man tillsammans efter övningen vad som händer i den. Det är bra att införa diskussionsövningar tidigt i processen för att barnen ska bli bekväma med att diskutera och säga vad de tycker.
- **Värderingsövningar** har både för- och nackdelar men fungerar bra för att sätta igång ett samtal. Deltagarna väljer var de står i en fråga utgående från ett påstående. En diskussion av utfallet och motiveringar för varför man ställde sig på en viss plats kan ge mycket intressant material.
- **Exkursionsövningar** inomhus eller utomhus innebär att barnen får hitta en plats som de tycker om och sedan presentera den för gruppen. Utgående från platserna kan man få reda på mycket om barnen, vad de tycker om och vad som är viktigt för dem. Platsen kan sedan till exempel användas som inspiration till en text, scener eller scenografi.
- **Fantasiövningar** som ”Jag är en hund” är ett enkelt sätt att visa hur man kan skapa en berättelse. En person börjar med att ge ett förslag, till exempel ”jag är en hund”, och sedan får följande person säga något som är i relation till hunden, som ”jag är hundens ägare”. Då följande säger ”jag är katten som hunden jagar” har man redan skapat en liten berättelse. Då kan man börja ställa följdfrågor för att få berättelsen att växa, t.ex. vart är hunden och ägaren på väg, varför springer katten från hunden?

- Genom att **skapa en bildserie** om en berättelse kan man visa hur man bygger upp olika scener. Låt barnen i grupper skapa en stillbild där alla ställer sig som statyer i ett foto, utgående från ett tema, en fråga eller ett musikstycke. Sedan kan man utveckla övningen genom att skapa en serie med tre eller fem olika bilder där de får skapa en början, en mitt och ett slut. Tänk på att alla ska vara med och att något måste ske i bilden, en konflikt eller något som för handlingen framåt, även om de är statyer. Övningen kan utvecklas med att alla får hitta på en replik som de skulle ha i varje bild. Till slut kanske bilderna börjar röra på sig och det blir en film istället.
- **Skriv ett brev** till en påhittad eller verklig person.
- **Klipp ut ur tidningar** vad ni tycker att är intressant eller viktigt.
- **Improvisationsövningar** lär barnen att använda fantasin och reagera på och relatera till varandra i gruppen.
- **Djupintervjuer** kan ge bra material, men det är viktigt att man har skapat en bra och trygg relation med barnen före. Genom att fråga får man inte alltid de svar som barnen egentligen tänker, utan de säger ofta vad de tror att vuxna vill höra. För att intervjua barn krävs en stor tillit, och barnen ska få vara anonyma om de vill. Använd öppna frågor istället för ja eller nej frågor för att få bättre material och låt samtalet leva och gå utanför vad man har bestämt.

Alla övningar kan utvecklas med hjälp av olika följdfrågor för att hitta sätt att skapa scener eller få idéer och tankar som kan användas för manus.

Skapa manus

Då efterforskningen är klar är det dags att skapa ett manus. Beroende på arbetstid, uppgift, kapacitet och kunskap så kan man antingen själv skriva ett grovmanus utanför lektionerna, eller skapa det tillsammans med barnen. Oavsett arbetsätt så är grundmaterialet det som har kommit från barnen. Utgå från det eller improvisera och lek fram mer material. Bestäm tillsammans med gruppen vad som är viktigt och ska tas med. Använd direkta repliker från övningarna där barnens röst hörs för att lyfta deras språk, tankar och idéer. Kombinera det med andra källor, men kom också ihåg att vara kreativ och ge utrymme för din egen konstnärlighet.

Tips för produktionen

Om det finns möjlighet kan man även skapa andra saker som scenografi, musik och kostym med barnen genom att dela in dem i grupper med olika ansvarsområden. Ha korta repetitioner för att hålla koncentrationen uppe och håll det roligt och lustfyllt istället för att fokusera på prestationen. Låt alla fungera som regissör genom att ha en öppen diskussion där man får ge förslag och testa vad som passar bäst i en viss scen. Öva också på att ge feedback utan att kritisera och värdera vad som görs på scenen, beskriv istället vad man såg och hur man tolkar det. Prata också om hur det känns att göra något på scenen. En öppen dialog under hela processen är viktigt.

Projektet Kompetenshöjning inom barnverksamhet genomfördes år 2020–2021 av Svenska Österbottens Ungdomsförbund (SÖU) för att utveckla barnverksamheten i föreningar. Projektet genomfördes i samarbete med SFV-bildning och Folkhälsan i Österbotten och finansierades av Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland. Mer information om projektet och SÖU finns på förbundets hemsida www.sou.fi.

